

MAGNA CHARTA UNIVERSITATUM

PREAMBULA

Podpisani rektorji evropskih univerz, zbrani v Bolgini v počastitev devetstoletnice najstarejše med njimi, štiri leta pred dokončno odpravo meja med deželami Evropske skupnosti, v obetih razširjenega sodelovanja vseh evropskih narodov in prepričani, da se morajo ljudstva in države bolj kot kdajkoli zavedati vloge, ki jo bodo imele univerze v spreminjajoči se in vse bolj internacionalizirani družbi, menijo:

- 1) da je ob približevanju konca tisočletja prihodnost človeštva v veliki meri odvisna od kulturnega, znanstvenega in tehničnega razvoja, ta pa nastaja v središčih kulture, znanja in raziskovanja, ki jih predstavljajo prave univerze;
- 2) da naloga širitve znanja med mladimi generacijami, ki jo mora prevzeti univerza, vključuje tudi to, da univerze v današnjem svetu služijo celotni družbi ter da kulturna, družbena in gospodarska prihodnost še zlasti zahteva znatna vlaganja v nenehno izobraževanje;
- 3) da morajo univerze zagotoviti prihodnjim generacijam takšno vzgojo in oblikovanje, ki jih bosta usposobila za spoštovanje vseobsegajočega ravnotežja naravnega okolja in življenja.

Podpisani rektorji evropskih univerz svečano razglašajo pred vsemi državami in zavestjo vseh narodov naslednja temeljna načela, na katerih mora temeljiti, zdaj in v prihodnosti, poslanstvo univerz.

TEMELJNA NAČELA

1. Univerza, ki deluje v samem središču zaradi geografskih pogojev in zgodovinske dediščine različno organiziranih družb, je avtonomna institucija, ki z raziskovanjem in poučevanjem na kritičen način ustvarja in prenaša kulturo. Da bi bila lahko univerza odprta do potreb sveta, ki jo obdaja, mora biti v svojem raziskovanju in poučevanju moralno in intelektualno neodvisna od vseh političnih oblasti in gospodarskih moči.
2. Na univerzah je poučevanje neločljivo od raziskovanja, kajti študij mora slediti tako razvoju potreb kot zahtevam družbe in napredku znanstvenih spoznanj.
3. Svoboda raziskovanja, poučevanja in oblikovanja je temeljno načelo univerzitetnega življenja, zato morajo vlade in univerze, vsaka v okviru svojih pristojnosti, zagotoviti spoštovanje te temeljne zahteve.
S tem, ko univerza zavrača nestrpnost in je vedno odprta za dialog, je idealen prostor srečevanja učiteljev, ki so sposobni prenašati znanje in so ustrezno opremljeni, da ga z raziskovanjem in inovativnostjo razvijajo, ter študentov, ki imajo pravico, voljo in sposobnost, da si obogatijo um s tem znanjem.
4. Univerza je skrbnik tradicij evropskega humanizma in njena stalna skrb je tudi nenehna težnja za celovitim znanjem; pri izpolnjevanju svojega poslanstva prehaja gospodarske in politične meje ter potrjuje življenjsko potrebo po medsebojnem spoznavanju in sodelovanju različnih kultur.

SREDSTVA

Za uresničevanje teh ciljev na temelju takšnih načel so potrebna učinkovita sredstva, prilagojena današnjim razmeram.

1. Da bi ohranili svobodo raziskovanja in poučevanja je treba zagotoviti, da bodo vsem članom univerzitetne skupnosti na voljo primerni instrumenti za zagotavljanje te svobode.
2. Pri izbiri učnega osebja in urejanju njegovega statusa je potrebno upoštevati načelo neločljivosti raziskovanja in poučevanja.
3. Vsaka univerza mora, ob upoštevanju posebnih okoliščin, zagotavljati študentom varstvo svoboščin ter zagotavljati razmere, v katerih lahko dosegajo svoje kulturne in študijske cilje.
4. Univerze, še posebej evropske, vidijo v medsebojni izmenjavi informacij in dokumentacije ter v pomnožitvi skupnih znanstvenih projektov temeljne instrumente za stalen napredek znanja. Zaradi tega univerze, sklicujoč se na svoje izvore, spodbujajo mobilnost učiteljev in študentov; nadalje menijo, da je splošna politika ekvivalentnosti v statusih, naslovih, izpitih (ob ohranjanju nacionalnih diplom) in dodeljevanju štipendij bistven instrument za uresničevanje poslanstva univerz v sodobnih razmerah.

Podpisani rektorji se v imenu svojih univerz obvezujejo, da bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da bi države in ustrezne naddržavne organizacije to listino, ki je enoten izraz avtonomne in svobodne volje univerz, upoštevale.